Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 30.03.2011 www.osw.waw.pl

Wstępne wyniki rosyjskiego spisu powszechnego

Rosyjski urząd statystyczny Rosstat ogłosił 28 marca wstępne wyniki ubiegłorocznego spisu powszechnego. Liczba ludności Rosji od czasu poprzedniego spisu w 2002 roku zmniejszyła się ze 145,2 do 142,9 mln osób (o 1,6%). Choć nie udało się odwrócić trendu spadku liczby ludności, można zauważyć pozytywne zmiany – wyhamowanie tempa tego spadku oraz zmniejszenie ujemnego przyrostu naturalnego. Władzom rosyjskim będzie jednak bardzo trudno utrzymać te tendencje.

Na tle pozostałych regionów rosyjskich wyróżnia się Kaukaz Północny, gdzie odnotowano ponad 6-procentowy wzrost liczby ludności (najwyższy w Dagestanie: 15,6%), co pozwala przypuszczać, że zwiększył się zauważalnie udział narodów kaukaskich w składzie etnicznym Federacji Rosyjskiej. Dane na ten temat zostaną jednak opublikowane dopiero w 2012 roku. Obecnie ogłoszone dane spisowe pokazują, że Rosja pozostaje państwem silnie zurbanizowanym: 73,7% ludności mieszka w miastach (w 2002 – 73,3%). W strukturze społecznej dominują kobiety – stanowią 53,7% społeczeństwa, co ma związek z wysoką przedwczesną umieralnością mężczyzn. W drugiej połowie lat 2000. nastąpiło wyraźne wyhamowanie tempa spadku ludności – z ok. 700 tys. osób rocznie w latach 2000–2006 aż do prawie zera w ciągu 2009 roku. Natomiast w 2010 roku ponownie nastąpił spadek liczby ludności – o 83,4 tys. osób. Liczba zgonów nadal przewyższa znacząco liczbę urodzeń, jednak ujemny przyrost naturalny udało się ograniczyć z -5,9 promila w roku 2005 do -1,7 promila w 2010. Jego skutki łagodziło ponadto dodatnie saldo migracji. Pozytywnym zmianom sprzyjała dobra koniunktura gospodarcza ostatnich lat oraz system zachęt dla potencjalnych matek (m.in. bardzo wysokie becikowe za urodzenie drugiego i następnych dzieci). Obecnie jednak stopniowo wymierać zaczyna pokolenie powojennego wyżu przełomu lat 40. i 50. ub. stulecia, w wiek rozrodczy wchodzi natomiast pokolenie niżu lat 90., co będzie sprzyjać pogarszaniu się wskaźników demograficznych. <agaw>